

VLIZINE

jrg. 18, nr. 8 (augustus 2017)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Maandelijkse uitgave, naar keuze met wekelijkse/dagelijkse updates [[abonnement aanpassen](#)]

V.U.: Jan Mees - Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ)

Redactie: Jan Seys, Nancy Fockedeey, Karen Rappé

1. Kalender

- 1.1. [Conference: Belgian innovation in wind energy](#)
- 1.2. [15th International FishBase Symposium in Tervuren](#)
- 1.3. [Vissen in het Verleden 2017 - oproep voor bijdragen interactieve sessie](#)
- 1.4. [VLIZ Science Symposium: the Ocean and Human Health](#)
- 1.5. [Uitreiking Prijs Dr. Edouard Delcroix 2016 voor gerenommeerd onderzoek in kader van de oceaan en menselijke gezondheid](#)
- 1.6. [Praktische cursus en bootcamp rond opzetten aquacultuurbedrijf in Belgisch-Nederlandse grensregio](#)

2. Publicaties

- 2.1. ['Eten op het strand - vroeger en nu' vanuit verschillende hoeken belicht](#)
- 2.2. [Rijk geïllustreerde brochure rond bescherming van verrassende biodiversiteit in de Belgische Noordzee](#)

3. Vacatures, beurzen en fondsen

- 3.1. [Cursus 'Research Data Management' in Oostende open voor Europese mariene wetenschappers en databeheerders](#)
- 3.2. [ILVO Oostende zoekt wetenschappelijk medewerker aquacultuur](#)
- 3.3. [KBIN-OD Natuur heeft 3 vacatures voor onderzoek optische remote sensing](#)

4. Zeewaarnemingen

- 4.1. [Iedereen \(zee\)wetenschapper: meld merkwaardige strandvondsten](#)

5. Doctoraten

- 5.1. [Doctoraat Lander Blommaert \(UGent\): Fotoprotectie bij intertidale bentische kiezelwieren](#)

1.1. Conference: Belgian innovation in wind energy

Op donderdagvoormiddag 21 september 2017 organiseert de Belgian Energy Research Alliance (BERA) samen met IBN Offshore Energy, Tweed en VLIZ een "brokerage evenement" in Oostende, om de wetenschappelijke gemeenschap te verbinden met experts uit de offshore windindustrie.

Met internationale spreker Gijs van Kuik en flash presentaties door expertonderzoekers van verscheidene bedrijven (o.a. Engie-Lab, 3E, IMDC, ATM-Pro, Fugro, DEME, Jan De Nul, Cathie Associates, Maintenance Partners, C-Power) en universiteiten. Meer details over het programma en de registratie (gratis, voor 15 september) zijn te vinden via de VLIZ-website:

Link: www.vliz.be/en/event/2017-07-04-bera-conference

[\[naar boven\]](#)

1.2. 15th International FishBase Symposium in Tervuren

Begin september komen wereldexperts in visonderzoek samen in Tervuren voor een stuurgroepvergadering van het autoritaire informatiesysteem FishBase. Een goede reden om op dinsdag 5 september 2017 een wetenschappelijk symposium te organiseren voor alle visonderzoekers, dacht het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Er staat een boeiend reeks presentaties op het programma door wetenschappers van binnen en buiten het FishBase-consortium. Dat belooft een boeiende dag te worden!

FishBase (www.fishbase.org) is het grootste informatiesysteem voor vissen wereldwijd. Het bevat encyclopedische informatie over alle door de wetenschap beschreven vissen. Het wordt tot 500.000 keer per maand geconsulteerd, voornamelijk door wetenschappers uit een breed scala van ichthyologische disciplines. Informatie over mariene vissen uit FishBase wordt bijvoorbeeld geïntegreerd in het World Register of Marine Species (www.marinespecies.org), dat gehuisvest is op het VLIZ.

Sinds 2001 wordt FishBase ondersteund door een internationaal consortium, waarbij het Koninklijk Museum voor Centraal Afrika in Tervuren stichtend lid is. Van 4 tot 8 september 2017 is het museum gastheer voor de jaarlijkse

stuurgroepvergadering van het FishBase-consortium. Tijdens deze week, wordt op dinsdag 5 september een open symposium georganiseerd dat zich richt tot elke geïnteresseerde visonderzoeker, uit welke discipline dan ook.

Wetenschappers van binnen en buiten het FishBase-consortium zullen hun meest recente onderzoeksresultaten presenteren. Zowel lokale studies als analyses op wereldwijde schaal worden gepresenteerd: van morfologie tot genetica, van fundamenteel naar toegepast, van communicatie in vissen tot communicatie over vissen, van data-arme naar data-rijke gebieden, van databases naar modellen.

Meer informatie over programma, inschrijven en venue:

Link: www.vliz.be/docs/vlizine/18-08/FishbaseSymposium2017.pdf

[naar boven]

1.3. Vissen in het Verleden 2017 - oproep voor bijdragen interactieve sessie

Blokkeer alvast vrijdag 17 november 2017 in je agenda! Dan staat een nieuwe editie ingepland van de tweejaarlijkse studiedag 'Vissen in het Verleden'. Tijdens de namiddag zullen verschillende sprekers de Oostendse vissersopstand uit 1887 en de socio-economische context belichten. Ook staat opnieuw een interactieve sessie 'de Cierck' op het programma, waarvoor we nog een 10-tal sprekers zoeken.

Ken jij een in de vergetelheid geraakt verhaal rond de geschiedenis van de Belgische visserij dat je wil aanbrengen aan de hand van een voorwerp, citaat of beelden? Je krijgt 5 minuten om het voor te stellen en wie weet kan het publiek aanvullen? Alle mogelijke thema's kunnen voorgesteld worden, maar voor deze editie zoeken we vooral verloren gewaande getuigenissen en feiten rond de ter ziele gegane pelagische kustvisserij op haring en sprat. Stel je kandidaat door contact op te nemen met nancy.fockedey@vliz.be voor 30 september 2017.

Het agentschap Onroerend Erfgoed, het Nationaal Visserijmuseum Oostduinkerke (NAVIGO), het Centrum voor Agrarische Geschiedenis (CAG) en het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) organiseren samen de studiedag. Informatie rond beide sessies zijn nu al te vinden op de website van de studiedag. De officiële uitnodiging, een meer gedetailleerd programma en het registratieformulier volgen later in september.

Link: www.vliz.be/zeevisserij

[naar boven]

1.4. VLIZ Science Symposium: the Ocean and Human Health

Door het organiseren van een VLIZ Science Symposium wil het Vlaams Instituut voor de Zee wetenschappers samenbrengen rond een specifiek thema uit haar onderzoeksagenda. Het thema wordt vanuit verschillende invalshoeken belicht door (inter)nationale keynote sprekers met een ruime ervaring in hun onderzoeksgebied. Via pitch presentaties krijgen mariene onderzoekers de kans om de laatste wetenschappelijke ontwikkelingen rond het thema voor te stellen. Het VLIZ Science Symposium is een gelegenheid om kennis uit te wisselen, netwerken uit te bouwen en samenwerkingen op te starten. Op woensdag 6 september draait het VLIZ Science Symposium volledig rond 'de oceaan en menselijke gezondheid', waarop vijf sprekers geprogrammeerd zijn. Twee van hen zijn de laureaten van de prestigieuze Prijs Dr. Edouard Delcroix 2016, die daags voordien werd uitgereikt.

Gaat je onderzoek over 'Oceans and Human Health' of heb je interesse in dit onderzoeksthema? Dan is dit symposium is de ideale gelegenheid om je resultaten te delen en bediscussiëren met je collega-wetenschappers. Alle geïnteresseerde wetenschappers zijn welkom om deel te nemen. Het event is gratis.

Wil je zelf een bijdrage leveren tot dit symposium? Dien dan je Engelse abstract (max. 2500 karakters inclusief spaties) online in en stel je werk voor in een presentatie van 5 minuten. Uiterste indiendatum: 23 augustus 2017. Voor programma, indienen abstract en inschrijven voor het event:

Link: www.vliz.be/nl/event/2017-09-06-vliz-science-symposium-ocean-and-human-health

[naar boven]

1.5. Uitreiking Prijs Dr. Edouard Delcroix 2016 voor gerenommeerd onderzoek in kader van de oceaan en menselijke gezondheid

Dr. Irina Vetter van de University of Queensland in Australië is de laureaat van de prestigieuze Prijs Dr. Edouard Delcroix, editie 2016. Zij ontrafelde het pathofysiologische mechanisme van ciguatera: een voedselvergiftiging die veroorzaakt wordt na het consumeren van koraalrifvissen, besmet met biotoxines uit bepaalde algen. Voor het eerst wordt ook een Aanmoedigingsprijs Dr. Edouard Delcroix uitgereikt. Die gaat naar Dr. ir. Marjolein Vanoppen van de Universiteit Gent voor haar werk rond het ontzouten van zeewater tot drinkwater. Beide laureaten worden op 5 september officieel gehuldigd in het stadhuis van Oostende.

De Prijs Dr. Edouard Delcroix is een internationale wetenschappelijke prijs ter waarde van 25 000 EUR. Ze wordt driejaarlijks toegekend aan een onderzoeker of onderzoeksgroep ter bekroning van wetenschappelijk onderzoek in het ruime kader van de oceaan en menselijke gezondheid. De prijs werd opgericht ter ere van Dr. Edouard Delcroix (1891-1973), Belgisch orthopedisch chirurg en pionier in de thalassotherapie. Voor de eerste maal zal ook een Aanmoedigingsprijs Dr. Edouard Delcroix, ter waarde van 2 500 EUR, uitgereikt worden aan een jonge wetenschapper die aan de start van zijn/haar onderzoekscarrière staat.

Op dinsdagavond 5 september worden beide laureaten officieel gehuldigd in het stadhuis van Oostende. Wil je er graag bij zijn? Meer info over het programma en inschrijven vind je [hier](#). Het persbericht "Ciguateravergiftiging rukt op in Europa" uitgestuurd ter gelegenheid van de prijsuitreiking lees je [hier](#).

Daags nadien, op woensdagvoormiddag 6 september, worden beide prijswinnaars verwacht op de InnovOcean site op de Oostendse Oosteroever. Daar organiseert het Vlaams Instituut voor de Zee een [VLIZ Science Symposium](#) rond 'the Ocean and Human Health', een van de thema's binnen de VLIZ-onderzoeksagenda. Het symposium is een gelegenheid om kennis uit te wisselen, netwerken uit te bouwen en samenwerkingen op te starten.

Link: www.vliz.be/nl/event/2017-08-08-uitreiking-prijs-dr-edouard-delcroix-2016

[\[naar boven\]](#)

1.6. Praktische cursus en bootcamp rond opzetten aquacultuurbedrijf in Belgisch-Nederlandse grensregio

Voor hen die graag willen ondernemen binnen de aquacultuursector in Vlaanderen is er vanaf dit najaar terug de praktische cursus aquacultuur door Odisee. Maar op 18 en 19 november kun je ook een heuse bootcamp bijwonen, waar je samen met andere deelnemers en externe experts wordt uitgedaagd om een aquacultuur-idee te verfijnen tot een businessconcept.

De onderzoeksgroep Aqua-ERF (Aquaculture Education and Research Facility) van Odisee organiseert, met steun van het Interreg-project Aquavlan2, twee cursussen rond aquacultuur. AQUACULTUUR 1 focust op theorie en behandelt verschillende deelaspecten van aquacultuur (visbiologie, visvoeding, teelt van algen ...), terwijl AQUACULTUUR 2 meer praktijkgericht is (ontwerp kweekstelsel, bedrijfsvoering ...). Zowel voor studenten als andere geïnteresseerden. Vanaf oktober 2017 elke donderdagavond in Sint-Niklaas. [Meer info](#).

Mensen die heel concreet de handen uit de mouwen willen steken en willen ondernemen in de aquacultuursector in Vlaanderen, kunnen zich inschrijven voor de aquacultuur-bootcamp 'Van Eigen Kweek' op 18 en 19 november bij Inagro. Tijdens deze bootcamp ga je letterlijk op toer door Vlaanderen en verfijn je - samen met andere deelnemer en externe experts - een idee rond aquacultuur tot een businessconcept. Het winnende team gaat naar huis met een voucher t.w.v. € 30 000. Voor viskenner, technische vrouwen en mannen, financierders en investeerders, toeleveranciers en businessgoeroes, naar marketeers die weten hoe producten te positioneren op de markt (max. 40 personen). [Meer info](#).

Link: www.grensregio.eu/projecten/aqua-vlan-2

[\[naar boven\]](#)

2.1. 'Eten op het strand - vroeger en nu' vanuit verschillende hoeken belicht

Deze zomer zet de erfgoedcel Kustergoed de eetcultuur op het strand in de kijker. In het kader van het project 'Zoet, zout en zand' brachten ze een hapklare boekje uit vol interessante weetjes, authentieke foto's en mooie verhalen van strandverkopers en strandgangers.

Ga een gratis exemplaar van het boekje 'Zoet, zout en zand' ophalen in de bibliotheken of toeristische diensten van Middelkerke, Oostende, De Haan en Blankenberge of lees het boekje [hier](#) digitaal na.

Daarenboven kan je in de bibliotheek van Middelkerke, Blankenberge, De Haan en Oostende tijdens de zomermaanden zoete, zoute en zanderige strandherinneringen ophalen in tijdelijke Kustergoed-exposities. Tijdens meerdere zomerevents aan de kust duikt de erfgoedcel ook op om jouw culinaire strandherinneringen te noteren. Lees meer op de webpagina van het project 'Zoet, zout en zand':

Link: kustergoed.be/project/zoetzoutzand

[\[naar boven\]](#)

2.2. Rijk geïllustreerde brochure rond bescherming van verrassende biodiversiteit in de Belgische Noordzee

Onder het wateroppervlak van de Belgische Noordzee leven meer dan 2.000 soorten dieren en planten. Deze rijke biodiversiteit ondergaat echter heel wat bedreigingen, zoals chemische vervuiling, plastic afval, klimaatverandering en overbevissing. Het is in ons eigen belang om de zeeën en oceanen gezond te houden. De Belgische overheid onderneemt allerhande acties om de zee en haar bewoners te beschermen, maar ook jij kan een handje toesteken. Lees er alles over in de nieuwe brochure: 'Er leeft wat in zee'.

Deze en andere brochures van de Federale Overheidsdienst (FOD) Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu rond het marien milieu zijn [hier](#) vrij downloadbaar.

Wil je een gedrukt exemplaar bemachtigen van deze brochure? Bezoek dan de Federal Truck tijdens zijn [zomertoer](#) langs de kust.

Link:

www.health.belgium.be/sites/default/files/uploads/fields/fpshealth_theme_file/brochure_er_leeft_wat_in_zee_1.pdf

[naar boven]

3.1. Cursus 'Research Data Management' in Oostende open voor Europese mariene wetenschappers en databeheiders

Een ganse week ondergedompeld worden in de basisbeginselen van data management? Waarom? Omdat elke mariene wetenschapper een goede kennis zou moeten hebben van databeheer! Dit zowel ten voordele van het eigen onderzoek, als voor een optimale integratie en ontsluiting van de onderzoeksresultaten. Schrijf je in voor de Ocean Teacher Global Academy training 'Research Data Management' van 4 tot 8 december 2017 in Oostende.

Elke wetenschapper heeft er baat bij om kennis te hebben van goed databeheer. Data management begint al bij het plannen - nog voor het meten - en omvat het opslaan, organiseren, delen, beschrijven, publiceren en beheren van de meetgegevens en de ermee gerelateerde informatie. Veel financieringsagentschappen en overheden zijn trouwens in toenemende mate vragende partij dat open toegang wordt verschaft aan de door hen gefinancierde onderzoeksresultaten. Het beheer van datasets – zeker grootschalige – kan uitdagend zijn.

Onderzoekers moeten samenwerken met mariene datacentra, repositories en bibliotheken om toegang tot hun data te verschaffen en toegankelijke dataproducten te ontwikkelen.

Geïnteresseerde mariene onderzoekers, postgraduaatstudenten (ManaMa/Phd) en medewerkers van mariene datacentra worden door UNESCO-IOC-IODE uitgenodigd zich in te schrijven voor het OTGA-trainingsprogramma (OceanTeacher Global Academy) 'Research Data management'. Van 4 tot 8 december 2017 in Oostende georganiseerd, met de steun van het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) en de Vlaamse overheid. Voorrang gaat naar deelnemers uit Europa en/of betrokkenen in Europese projecten. Inschrijven kan nog tot 30 september. Er worden beurzen voorzien door de organisatoren. Lees meer in de brochure.

Link: www.vliz.be/docs/vlizine/18-08/OTGA_RDM_flyer_RDM_Dec2017.pdf

[naar boven]

3.2. ILVO Oostende zoekt wetenschappelijk medewerker aquacultuur

De kandidaat zal werken binnen het VLAIO-onderzoeksproject Coastbusters, dat uitgevoerd wordt in samenwerking met DEME, Jan De Nul, Sioen Industries, eCoast en ILVO. Doel is om nieuwe "nature-inspired designs" voor kustbescherming te ontwikkelen, die gebruik maken van innovatieve biostabilisatiemethoden en aquacultuurtechnieken. De drie concepten zijn gebaseerd op in de natuur voorkomende biogene riffen (van kokerwormen, schelpdieren, zeevieren en zeegrassen) om het zand in de vooroever te stabiliseren, om zo kusterosie tegengaan.

Masters in de bio-ingenieurswetenschappen, (bio)wetenschappen, of gelijkwaardig diploma kunnen solliciteren tot en met donderdag 7 september 2017. Meer info via de website van het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en voedingsonderzoek (ILVO):

Link: www.ilvo.vlaanderen.be/language/nl-BE/NL/Werken-bij-ILVO/Wetenschappelijk-medewerker-aquacultuur

[naar boven]

3.3. KBIN-OD Natuur heeft 3 vacatures voor onderzoek optische remote sensing

Onderzoekers gezocht om mee te draaien in diverse onderzoeksprojecten rond optische remote sensing van kustwateren, riviermondingen en meren. Solliciteren kan tot 4 september 2017 (12:00).

De onderzoekers worden aangeworven in het REMSEM-team (Remote Sensing and Ecosystem Modelling), deel van de Operationele Directie Natuurlijk Milieu (OD Natuur) onderdeel van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN). REMSEM gebruikt satellietgegevens om omgevingsparameters, zoals chlorofyl-concentratie en materie in suspensie af te leiden. Meer info over de specifieke taken, diplomavereisten en andere competenties van de drie vacatures zijn te vinden op onderstaande link:

Link: www.naturalsciences.be/nl/about-us/organisation/jobs

[naar boven]

4.1. Iedereen (zee)wetenschapper: meld merkwaardige strandvondsten

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) heeft een drietal initiatieven lopen waarbij burgers de wetenschap een stapje vooruit kunnen helpen. Iedereen die wel eens op een Belgisch strand komt, kan meedoen en bijdragen aan het onderzoek. Wat je achtergrond en leeftijd ook is. Zo kun je 'Merkwaardige strandvondsten melden', 'Kwallen tellen' en 'Strandafval tellen en opruimen'. Eerst eens samen proberen onder begeleiding van een VLIZ-wetenschapper? Doe dan mee met de strandexpeditie op 25 augustus en neem je koudwatervrees weg.

Lees er alles over op de VLIZ-website:

Link: www.vliz.be/nl/news?p=show&id=5057

[naar boven]

5.1. Doctoraat Lander Blommaert (UGent): Fotoprotectie bij intertidale benthische kiezelwieren

Eind juni verdedigde Lander Blommaert zijn doctoraat "Photoprotection in intertidal benthic diatoms". Deze studie stond onder het promotorschap van prof. Koen Sabbe en prof. Wim Vijverman van het Laboratorium voor Protistologie en Aquatische Ecologie aan de Universiteit Gent. We wensen Lander veel succes in zijn verdere onderzoekscarrière, die alvast verdergezet wordt met een post-doctorale studie rond de fysiologie van fytoplankton in Parijs.

De bij eb droogvallende zandplaten en slikken in de getijdegebieden zien er kaal uit. Hoewel het lijkt alsof er niets op groeit, leven er massaal veel kiezelwieren (diatomeeën). Deze eencelligen functioneren net als planten, en produceren suikers door water en koolzuurgas om te zetten onder invloed van zonlicht (primaire productie). Maar op sommige dagen schijnt de zon te fel en bestaat het risico dat de kiezelwieren beschadigd geraken. Lander Blommaert ontdekte dat diatomeeën een ingebouwd verdedigingsmechanisme hebben dat hen beschermt tegen schadelijke zonnestralen. Deze bescherming blijkt sterker uitgebouwd te zijn bij kiezelwiersoorten die vastgehecht leven aan zandkorrels. In tegenstelling tot soorten die in de ruimte tussen zandkorrels leven en, naargelang de omstandigheden, dieper of minder diep in het sediment gaan bewegen. De fysiologie achter dit alles werd ontrafeld.

Download de doctoraatsthesis en andere publicaties van de hand van Lander Blommaert integraal vanuit het Open Marien Archief van de VLIZ-bibliotheek:

Link: www.vliz.be/nl/imis?module=person&persid=26897

[\[naar boven\]](#)

U krijgt dit bericht omdat u bent ingeschreven op de VLIZine-rondzendlijst. Uw adres wordt niet aan derden doorgegeven en wordt niet voor commerciële doeleinden gebruikt. Om uw abonnement aan te passen of op te zeggen: klik [hier](#).

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine informatie verstrekken over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. [Lid worden van VLIZ?](#)

Reacties en alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht via info@vliz.be. De archieven van dit e-zine zijn [hier](#) raadpleegbaar.

Disclaimer: *Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt. Delen uit dit e-zine mogen worden overgenomen, met bronvermelding. Deze publicatie mag ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.*

Copyright © 2017 Vlaams Instituut voor de Zee - www.vliz.be

InnovOcean site · Wandelaarkaai 7 · 8400 Oostende